

Znak: K-2.431.1.42.2024.7.ML-J
Szczecin, 8 stycznia 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez Powiat Pyrzycki w 2024 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Starosta Pyrzycki, zwany dalej <i>Starostą</i> , ul. Lipiańska 4, 72-200 Pyrzyce
Osoba pełniąca funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Stanisław Stępień – Starosta Pyrzycki do 7 maja 2024r. Pani Ewa Gąsiorowska-Nawój – Starosta Pyrzycki od 7 maja 2024 r.
Okres objęty kontrolą	2023 r. – 2024 r.
Kontrolerzy	Pracownicy Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie: Pani Monika Leńczuk-Janus – starszy inspektor wojewódzki, <i>kierownik zespołu kontrolnego</i> , Pan Grzegorz Dzik – starszy inspektor.
Nr upoważnienia	Nr 76/24 z dnia 12 sierpnia 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), – art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1534).
Kryteria prowadzenia kontroli	legalność, rzetelność
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	19-21 sierpnia 2024 r.

	– ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy
--	--

<p>Podstawa prawna realizacji zadania</p>	<p>prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1534), zwana dalej <i>ustawą</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491), - ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530), - ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r., poz. 20), - rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2492), zwane dalej <i>rozporządzeniem</i>, - rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r., poz. 2057), zwane dalej <i>rozporządzeniem ws. wzorów ofert i ramowych wzorów umów</i>.
<p>Organizacja wewnętrzna</p>	<p>Zakres działania i zadania Starostwa Powiatowego w Pyrzycach, zwanego dalej <i>Starostwem</i>, w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Starostwa stanowiący załącznik do uchwały Nr 36/2023 Zarządu Powiatu Pyrzyckiego z dnia 26 kwietnia 2023 r., zmieniony uchwałą Nr 72/2024 z dnia 1 sierpnia 2024 r. Zagadnienia dotyczące przedmiotu kontroli zgodnie z § 37 ust. 7 Regulaminu, zostały przypisane do Wydziału Organizacyjno-Prawnego. (dowód: akta kontroli str. 48-55)</p> <p>W myśl art. 8 ust. 2 ustawy, Powiatowi Pyrzyckiemu przyznano prowadzenie dwóch punktów udzielania pomocy w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Wypełniając dyspozycję art. 11 ust. 1a ustawy, Starosta powierzył jeden punkt radcom prawnym z Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie (OIRP) i adwokatom ze Szczecińskiej Izby Adwokackiej (SIA), natomiast drugi organizacji pozarządowej wyłonionej w otwartym konkursie ofert.</p> <p><i>Samoocenę</i> w zakresie organizacji systemu NPP¹ i NPO² w 2024 r. dokonałą przez Starostę w dniu 20 sierpnia 2024 r. zamieszczono w aktach kontroli, str. 18-21.</p>
<p>Osoba udzielająca wyjaśnień</p>	<p>Pan XXXXXXXXXXX, Sekretarz Powiatu</p>

¹ NPP - nieodpłatna pomoc prawna.

² NPO - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Obszar kontroli Nr 1: Obsada punktów i współpraca z wykonawcami**Podstawy prawne realizacji zadania**

- art. 3b, art. 5, art. 8, art. 10, art. 11 ustawy,
- art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

USTALENIA KONTROLI**1.1. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (Punkt nr 1) – prowadzony przez radców prawnych i adwokatów.**

W dniu 30 października 2023 r. Powiat Pyrzycki (reprezentowany przez Starostę i Wicestarostę) zawarł porozumienie z OIRP i SIA *w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w 2024 roku na obszarze powiatu pyrzyckiego*, czym wypełniono dyspozycję art. 10 ustawy. W przedmiotowym dokumencie zamieszczono wszystkie uregulowania wynikające z ust. 1 ww. artykułu.

Pismem z dnia 30 listopada 2023 r., Starosta, poinformował Wojewodę Zachodniopomorskiego o zawartym porozumieniu, czym wypełniono dyspozycję art. 10 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 56-58, 63)

Powiat Pyrzycki, w myśl art. 6 ust. 1 ustawy, w dniu 20 grudnia 2023 r. podpisał umowę z jednym radcą prawnym, a w dniu 27 grudnia 2023 r. – z trzema adwokatami i dwoma radcami prawnymi, wskazanymi przez SIA i OIRP. Zawarte umowy zawierają wszystkie elementy w skazane w art. 6 ust. 2 ustawy. Plan dyżurów, w myśl art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy, zapewniał równomierny rozkład radców prawnych i adwokatów w wykonywaniu zadań³. Umowy zawarto na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 59-62, 67-107)

Zgodnie z postanowieniami ww. umów, dyżury w Punkcie nr 1 zaplanowano od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-13.00. Przedmiotowy punkt został zlokalizowany w siedzibie Starostwa przy ul. Lipiańskiej 4, w pokoju nr 17c.

Na podstawie listy obecności oraz raportów logowań adwokatów i radców prawnych obsługujących Punkt nr 1 ustalono, że pomoc prawną świadczyli: Pan XXXXXXXXXXX, Pan XXXXXXXX, Pan XXXXXXXX, Pani XXXXXXXXXXX, oraz Pan XXXXXXXX, którzy nie zostali wyznaczeni do świadczenia NPP lub zastępowania wyznaczonych osób przez OIRP (uchwała nr 1157/XI/2023 z dnia 26 października) lub SIA (wykaz z dnia 29 listopada 2023 r.), co było niezgodne z art. 6 ustawy oraz zapisami § 2 ust. 2 w zawartych umowach.

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

---

³ Zamiennie, co dwa tygodnie w środy - dyżur pełnił adwokat lub radca prawny.

1.2. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej/nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Punkt nr 2) – prowadzony przez organizację pozarządową.

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 2 ustawy, organizację pozarządową do realizacji wskazanego zadania wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy konkurs ofert przeprowadzono w oparciu o zasady określone w art. 13 i art. 15 powyższej ustawy.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z treści art. 11 ust. 2 ustawy, Zarząd Powiatu Pyrzyckiego podjął uchwałę nr 101/2023 z dnia 26 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert pn. „Powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Pyrzyckiego w 2024 r.”.

(dowód: akta kontroli str. 108-119)

Poddane analizie ogłoszenie zawierało wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Niemniej jednak ogłoszenie wskazywało, że otwarty konkurs ofert przeprowadzany jest na powierzenie prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej **oraz** świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego łącznie, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy.

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

W myśl art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego ogłoszenie o konkursie podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Starostwie, opublikowanie na stronie internetowej Starostwa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Wskazany w ogłoszeniu termin do składania ofert wypełniał dyspozycję art. 13 ust. 1 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 118, 119)

W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie wpłynęły 4 oferty. Komisja konkursowa⁴ po dokonaniu oceny formalnej i merytorycznej przedmiotowych zgłoszeń na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2023 r., w sporządzonym protokole zarekomendowała wybór oferty złożonej przez Stowarzyszenie Zaborskie Towarzystwo Naukowe, zwane dalej *Organizacją/Stowarzyszeniem*.

(dowód: akta kontroli str. 120)

Stosownie do zapisów art. 15 ust. 2j w związku z art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Starosta podał w dniu 23 listopada 2023 r. do publicznej wiadomości wyniki otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania publicznego. Niemniej, kontrolujący ustalili że informacja ta nie zawierała wysokości przyznanych środków publicznych na realizację zadania, do czego oblige art. 15 ust. 2h ww. ustawy.

---

⁴ Powołana uchwałą Nr 101/2023 Zarządu Powiatu Pyrzyckiego z dnia 26 października 2023 r. z uwzględnieniem zapisów art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
(dowód: akta kontroli str. 108-116)

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

W myśl art. 16 ust. 1 i 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dniu 20 grudnia 2023 r. pomiędzy Powiatem Pyrzyckim (reprezentowanym przez Starostę, Wicestarostę oraz Skarbnika Powiatu) a Organizacją została zawarta umowa pn. „Prowadzenie jednego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wraz z nieodpłatną mediacją na terenie Powiatu Pyrzyckiego w 2024 r.”. Przedmiotowy dokument został sporządzony w oparciu o projekt ramowej umowy określony w rozporządzeniu ws. wzorów ofert i ramowych umów.

(dowód: akta kontroli str. 127-161)

W omawianej umowie, w myśl art. 11 ust. 7 ustawy, Powiat powierzył Organizacji realizację zadania z zakresu edukacji prawnej. W ofercie stanowiącej integralną część umowy Stowarzyszenie zobowiązało się do:

1. wydania ulotek i plakatów (220 szt.),
2. wydania wizytówek punktu (250 szt.),
3. wykonania spotów edukacyjno-promocyjnych (2 szt.),
4. internetowej emisji promocyjnego spotu wideo (1 szt.),
5. przeprowadzenia działań edukacyjnych w formie warsztatów lub wykładów (11 godzin lekcyjnych),
6. wykonania e-plansz (4 szt.),
7. wykonania e-poradników (4 szt.),
8. opracowania prezentacji multimedialnej (2 szt.),
9. publikacji artykułów prawnych na stronie internetowej (3 szt.),
10. prowadzenia podstrony internetowej (1 podstrona),
11. prowadzenia infolinii telefonicznej (2016 godzin).

(dowód: akta kontroli str. 141-142)

W toku kontroli ustalono, że w I i II kwartale 2024 r. w ramach działań edukacji prawnej, Stowarzyszenie:

- prowadziło infolinię telefoniczną (1000 godzin),
- utworzyło i prowadziło 1 podstronę internetową,
- wydało ulotki edukacyjne (200 szt.),
- wydało wizytówki punktu (250 szt.),
- opublikowało 1 artykuł prawny na podstronę internetową,
- zrealizowało emisję promocyjnego spotu wideo,
- opracowało 1 prezentację multimedialną.

(dowód: akta kontroli str. 162-168)

Termin realizacji zadania publicznego ustalono od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Zgodnie z załącznikiem do umowy, Stowarzyszenie realizowało zadanie w:

- Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, Plac Ratuszowy 1, sala nr 14,
- Urzędzie Gminy Bielice, ul. Niepokalanej 34, sala nr 1,
- Urzędzie Gminy Kozielice, sala nr 8,
- Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Lipianach, ul. Okrzei 5, sala nr 2,
- Ośrodku Pomocy Społecznej w Przelewicach, sala nr C4,
- Urzędzie Gminy w Warnicach, sala nr 2.

W zakresie monitorowania świadczenia usług przez osoby uprawnione⁵ (w tym zastępstwa), Starosta Pyrzycki w Samoocenie oświadczył, że: *monitorowanie punktualności dyżurów odbywa się każdego dnia przez wyznaczonego pracownika Starostwa oraz gmin. Prawnicy świadczący NPP składają podpisy przed wydaniem kluczy do pomieszczeń punktów w Starostwie i w gminach.*

(dowód: akta kontroli str. 18)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

- w zastępstwie radców prawnych i adwokatów z ramienia samorządu prawniczego, pomocy prawnej w Punkcie nr 1 udzielali prawnicy, którzy nie zostali do tego wyznaczeni przez OIRP lub SIA, co było niezgodne z art. 6 ustawy oraz zapisami § 2 ust. 2 w zawartych umowach;

Sekretarz wyjaśnił, że zdarza się, że wyznaczeni na zastępstwo prawnicy odmawiają zastępstw z różnych względów. Jako organizator stojemy wówczas przed dylematem, czy zezwolić innym prawnikom na zastępstwo. Podjęliśmy decyzję, że w wyjątkowych sytuacjach zezwolimy na takie zastępstwa (...). Każde takie zastępstwo poprzedzone było uzgodnieniami telefonicznymi Sekretarza Powiatu z prawnikami wyznaczonymi oraz sprawdzeniem, czy dany radca prawny lub adwokat znajduje się na listach prowadzonych przez samorządy prawnicze.

(dowód: akta kontroli str. 34, 217-228)

Obowiązek zapewnienia świadczenia NPP/NPO na terenie powiatu nałożył na Starostę ustawodawca, nakreślając jednocześnie w aktach prawnych zasady organizacji tej formy wsparcia dla obywateli. Stanowisko prezentowane przez podmiot kontrolowany zabezpiecza co prawda obsadę dyżurów, ale nie jest przy tym zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy i zawartymi umowami.

Porozumienie pomiędzy Powiatem a OIRP i SIA zawarte zostało w celu zapewnienia pełnienia dyżurów przez prawników (lub ich zastępców) **wskazanych przez ww. izby** oraz stanowiło podstawę do zawarcia z wyznaczonymi osobami stosownych **umów** (art. 6 ustawy). Z kolei zapisy ww. umów zobowiązują adwokata/radcę prawnego do świadczenia NPP osobiście (§ 2 ust. 1 umowy), a w przypadku braku możliwości świadczenia NPP osobiście, zobowiązują do zapewnienia zastępstwa w osobie innego adwokata/radcy prawnego wyznaczonego odpowiednio przez SIA lub OIRP (§ 2 ust. 2 umowy). W ocenie kontrolujących umożliwienie osobom niewyznaczonym przez OIRP i SIA, z którymi zasady współpracy na terenie Powiatu Pyrzyckiego nie zostały formalnie uregulowane - podpisania listy obecności, pobrania kluczy do lokalu oraz świadczenie NPP, nie znajduje umocowania prawnego. Należy w tym miejscu zwrócić również uwagę na brzmienie § 12 w zawartych z radcami prawnymi i adwokatami umowach, zgodnie z którym powiat może rozwiązać umowę z adwokatem/radcą prawnym, bez zachowania okresu wypowiedzenia w przypadku **niewłaściwego wykonywania przez niego umowy**, w szczególności w przypadku nieprzestrzegania wyznaczonego czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej poprzez **nieuprawnione upoważnienie do świadczenia nieodpłatnej pomocy innego adwokata/radcy prawnego**. Zapis ten wskazuje, że przyjęta praktyka w zakresie zastępowania radców prawnych i adwokatów przez osoby niewyznaczone przez OIRP i SIA, jest nieprawidłowa.

---

⁵ Osoby, z którymi zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy zawarte zostały umowy (adwokaci i radcowie prawni) oraz osoby, które zostały wskazane w umowie z Organizacją.

Kontrolujący podkreślają, że dotacja przyznana na realizację przedmiotowego zadania może być wydatkowana na świadczenie usług NPP tylko przez osoby do tego uprawnione, tj. te z którymi Powiat zawarł umowę.

- ogłoszenie o konkursie wskazywało, że otwarty konkurs ofert przeprowadzany jest na powierzenie prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego łącznie, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy;

Sekretarz w złożonych wyjaśnieniach poinformował, że (...) *w ogłoszeniu o konkursie był zapis: „W przypadku, gdy w niniejszym konkursie nie wpłynie żadna oferta, lub oferta spełniająca wszelkie wymogi formalne określone w niniejszym ogłoszeniu, obejmująca świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa prawnego, a wpłyną jedynie oferty na wykonywanie nieodpłatnej pomocy prawnej wówczas możliwym jest wybranie oferty tylko na wykonywanie nieodpłatnej pomocy prawnej.”. Tym sposobem z treści ogłoszenia konkursu wynika, że wymóg określony w art. 11 ust. 2 i 2a ustawy został spełniony.*

(dowód: akta kontroli str. 34)

Mając powyższe na uwadze przypomnieć należy, że zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy *organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert (...), przeprowadzonym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (...).* Ogłaszając konkurs należy więc jednoznacznie wskazać, w myśl cytowanego przepisu ustawy, że oferty mogą składać organizacje pozarządowe, które świadczą tylko jedną z usług (NPP lub NPO) albo obie usługi łącznie.

- informacja o wynikach otwartego konkursu ofert nie zawierała wszystkich elementów, o których mowa w art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W dokumencie podanym do publicznej wiadomości przez Starostę w dniu 23 listopada 2023 r. poinformowano o wybranym oferencie oraz wskazano nazwę zadania publicznego, którego dotyczył konkurs ofert. W ogłoszeniu nie została natomiast podana wysokość przyznanych środków publicznych na realizację tego zadania, do czego obowiązuje art. 15 ust. 2h ww. ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należy zwrócić uwagę na konieczność dochowywania należytej staranności i rzetelności w sporządzaniu informacji w sposób gwarantujący przestrzeganie przepisów art. 15 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

(dowód: akta kontroli str. 41, 119)

Wyjaśnienia	Pismo Pana XXXXXX Sekretarza Powiatu z dnia 28 sierpnia 2024 r.
Ocena obszaru kontroli Nr 1	<i>Pozytywna z nieprawidłowościami</i>

Obszar kontroli Nr 2: Upowszechnianie usług wśród mieszkańców powiatu	
Podstawa prawna realizacji zadania	- art. 8a, art. 9 ustawy

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 4 ustawy: *Starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu.*

W celu realizacji wskazanej dyspozycji, na stronie internetowej Starostwa, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa zamieszczono informacje o:

- adresach lokali, w których udzielane jest nieodpłatne poradnictwo prawne
- i nieodpłatna pomoc prawna na terenie Powiatu,
- miesięcznym harmonogramie zawierającym dni i godziny udzielania porad na terenie całego Powiatu,
- numerze telefonu pod którym można umówić się na wizytę,
- zakresie świadczonej pomocy prawnej,
- uprawnieniach do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej

oraz link do strony Ministerstwa Sprawiedliwości umożliwiający zdalne umówienie się na wizytę.

(dowód: akta kontroli str. 180-185)

W toku kontroli ustalono, że na zewnątrz budynku Starostwa brak było jakiegokolwiek oznakowania o funkcjonowaniu w nim punktu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Wskazuje się, by w celu upowszechniania wiedzy o działalności systemu NPP i NPO umieścić na budynku Starostwa lub na zewnętrznej tablicy ogłoszeń informację o formie i zakresie świadczenia NPP, NPO oraz mediacji na terenie Pyrzyce oraz Powiatu.

Czynności kontrolne wykazały, że informacje dotyczące funkcjonowania NPP i NPO na terenie Powiatu Pyrzyckiego w 2024 r. były aktualne na stronach internetowych Starostwa oraz gmin Lipiany, Pyrzyce, Warnice i Bielice. Nie zostały natomiast zaktualizowane na stronach internetowych gmin Przelewice oraz Kozielice. Sekretarz zapewnił, że osobiście występował do przedstawicieli gmin w celu zaktualizowania informacji. Dopiero po kolejnym monicie w dniu 23 sierpnia 2024 r. dane zostały uaktualnione. Jednocześnie zauważył, że *jeśli chodzi o gminy, Starosta nie ma żadnych możliwości wyegzekwowania ciążącego na gminie obowiązku wynikającego*

z art. 8a ust. 4 pkt 1 ustawy. Administratorem stron i BIP-ów gminnych są wójtowie i burmistrzowie. Starosta nie może ponosić odpowiedzialności za nieaktualizowanie informacji przez gminy.

Stwierdzono, że Starosta wypełnił ciążące na nim obowiązki wskazane w ustawie i uwzględniono wyjaśnienia.

(dowód: akta kontroli str. 32)

Wyniki kontroli wykazały, iż w myśl art. 8a ustawy, Starosta sporządził listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa (zwana dalej *listą*) dostępnych dla mieszkańców Powiatu i opublikował ww. dokument na stronie internetowej oraz w BIP Starostwa, a także udostępnił ją w wersji papierowej w siedzibie Starostwa. Sekretarz poinformował,

że publikacja listy w lokalnych środkach masowego przekazu nastąpi we wrześniu 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 186-192)

Nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

Ocena obszaru kontroli Nr 2	<i>Pozytywna</i>
--------------------------------	------------------

Obszar kontroli Nr 3: Dostępność dyżurów, oraz wyposażenie lokalu i poczekalni punktu	
Podstawy prawne realizacji zadania	- art. 6, art. 8, art. 8a, art. 9 ustawy, - art. 9 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się, - § 5 rozporządzenia.

USTALENIA KONTROLI

W trakcie kontroli ustalono, że poradnictwo rozlokowane było w Pyrzycach, Bielicach, Kozielicach, Lipianach, Przelewicach i Warnicach.

W ramach realizacji art. 9 ust. 2 ustawy, w zakresie rozlokowania dyżurów na obszarze Powiatu przyjęto złożone przez Starostę oświadczenie z dnia 19 sierpnia 2024 r., że *do dnia 30 września 2023 r. żaden z wójtów i burmistrzów nie skorzystał z możliwości złożenia wniosku w sprawie innego rozlokowania dyżurów. Natomiast dni i godziny dyżurów zostały ustalone przez Starostę i Zarząd Powiatu jako organ organizujący NPP/NPO i żadna z gmin nie wносиła zastrzeżeń w tym zakresie.*

(dowód: akta kontroli str. 193)

Mając na względzie treść art. 9 ust. 1 ustawy, Powiat zawarł porozumienia z organami wykonawczymi wszystkich gmin Powiatu Pyrzyckiego (Przelewice, Lipiany, Bielice, Kozielice, Pyrzyce, Warnice) w zakresie udostępnienia lokali do realizacji omawianego zadania. Niemniej ustalono, że porozumienia zawarte z gminami Lipiany oraz Przelewice dotyczyły innych lokali niż te, w których w 2024 r. świadczone jest nieodpłatne poradnictwo.

(dowód: akta kontroli str. 194-205)

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

Porozumienia zawarte na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z gminami Przelewice, Lipiany, Bielice, Kozielice, Pyrzyce, Warnice podpisane zostały w 2015 r. i były w 2016 r., 2020 r. oraz 2022 r. przedłużane aneksami. Ostatnie aneksy zostały podpisane w dniu 29 grudnia 2022 r. z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2024 r. Natomiast z gminą Przelewice, w dniu 12 grudnia 2017 r. zawarto nowe porozumienie na czas nieokreślony. Analiza omawianych dokumentów wykazała, że zawarto w nich zasady współpracy w zakresie zapewnienia warunków lokalowych do prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej (art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy). Natomiast kwestie dotyczące elementów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. wykazu planowanych dyżurów, uregulowano w § 4 ust. 1 porozumień poprzez zapis: *powiat będzie informował gminę w formie pisemnej o radcach prawnych, adwokatach i innych udzielających NPP w imieniu Organizacji.*

Z uwagi na przyjęty przez podmiot kontrolowany tryb realizacji art. 9 ust. 1 ustawy, informacje te, tzn. wykaz planowanych dyżurów zawierający m.in. dni oraz godziny,

w których planuje się dyżury, informację, czy dyżur przeznaczony będzie na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej czy świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, informację o rodzaju podmiotu udzielającego nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącego nieodpłatne poradnictwo obywatelskie podczas dyżurów, przekazywane były przez podmiot kontrolowany do gmin w formie miesięcznych harmonogramów dyżurów.

(dowód: akta kontroli str. 194-205, 438-468 341-342, 355-356, 368-369, 381-382, 393-394, 405-406, 420-421)

Zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 5 ustawy Starosta wskazał jeden, specjalny numer telefonu przeznaczony do rejestracji wizyt do wszystkich punktów na terenie Powiatu. Organ, w umowach z radcami prawnymi/adwokatami oraz Organizacją zapewnił, zgodnie z art. 8 ust. 8 ustawy i art. 9 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się, osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz doświadczającym trudności w komunikowaniu się, udzielanie pomocy NPP i NPO poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość

(dowód: akta kontroli str. 68, 75, 82, 91, 98, 105, 140, 182)

Ustalono, że świadczenie dyżurów NPP/NPO wg zawartych umów z Powiatem, zaplanowane zostało w następujący sposób:

- **Punkt nr 1 NPP** obsługiwany przez **adwokatów i radców prawnych wyznaczonych przez SIA i OIRP** został zlokalizowany w:
  - Starostwie Powiatowym w Pyrzycach, ul. Lipiańska 4, dyżury zaplanowano od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-13.00;
- w **Punkcie nr 2 NPP/NPO** obsługiwanym przez **Organizację** konkretne daty dyżurów oraz ich lokalizacje określone zostały w załączniku do umowy zawartej z Powiatem:
  - Urząd Miejski w Pyrzycach, Plac Ratuszowy 1, sala nr 14;
  - Urząd Gminy Bielice, ul. Niepokalanej 34, sala nr 1;
  - Urząd Gminy Kozielice 73, sala nr 8;
  - Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Lipianach, ul. Okrzei 5, sala nr 2;
  - Ośrodek Pomocy Społecznej w Przelewicach 75, sala C;
  - Urząd Gminy w Warnicach 66, sala nr 2.

Dyżury **według zawartych umów**, w punkcie prowadzonym przez samorząd prawniczy oraz w punkcie prowadzonym przez Organizację ustalone zostały zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 3 ustawy, tj. w wymiarze 5 dni w tygodniu (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy) w czasie dyżurów trwających co najmniej 4 godziny. Przy czym, godziny pełnienia dyżurów przez Organizację nie zostały określone w umowie z Powiatem, lecz były wskazywane w comiesięcznych harmonogramach dyżurów publikowanych na stronie internetowej oraz BIP Starostwa, a także gmin Powiatu Pyrzyckiego.

Na podstawie analizy kart pomocy cz. A kontrolujący ustalili, że dyżur z dnia 18 lipca w Lipianach (nr porady 2162061/1) pełniony był w formie wskazanej w art. 28a ustawy - za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem, tj. zdalnie, w związku z nieobecnością wykonawcy usługi w punkcie.

Sekretarz wyjaśnił, że *pomoc prawna tego dnia była świadczona przez prawnika będącego fizycznie w lokalu, natomiast jedna z porad rzeczywiście została udzielona w formie zdalnej, na wyraźną prośbę osoby zainteresowanej, która ma problemy z poruszaniem się.*

Wyjaśnienia zostały uwzględnione. Jednakże należy zwrócić uwagę, że w karcie pomocy cz. A prawnik zaznaczył formę udzielenia porady na podstawie art. 28a ustawy, która mówi o sytuacji kiedy to wykonawca (czyli prawnik) udziela porady zdalnie, będąc poza lokalem. Przepis art. 28a z dnia 1 lipca 2023 r. stracił moc prawną⁶. W sytuacji przedstawionej w złożonych wyjaśnieniach zastosowanie ma art. 8 ust. 8 ustawy, i taka też forma udzielenia pomocy powinna być zaznaczona w karcie pomocy cz. A.

Niemniej w toku kontroli:

- w zakresie realizacji umów przez przedstawicieli samorządu prawniczego w Punkcie nr 1 ustalono, że:
  - dyżury w kwietniu, maju i czerwcu pełnione były niezgodnie z § 3 ust. 2 zawartych umów oraz nie wypełniały dyspozycji art. 8 ust. 3 ustawy,
  - w przypadku 8 dyżurów lista obecności nie zawierała podpisu prawnika oraz brak było logowania do systemu w czasie trwania tych dyżurów, przez co brak było możliwości potwierdzenia ich odbycia,
  - w dniu 20 sierpnia 2024 r., podczas przeprowadzonych oględzin Punktu nr 1 dyżur nie był pełniony;
- według opublikowanego harmonogramu na miesiąc marzec, dyżury przedstawicieli samorządu prawniczego zaplanowano w dniach: 3, 10, 17, 24, tj. w niedziele.

Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli dokumentów wskazujących na sposób realizacji umowy przez Organizację w Punkcie nr 2, stwierdzono że:

- comiesięcznie realizowane harmonogramy pełnienia dyżurów w okresie styczeń-lipiec nie wypełniały dyspozycji art. 8 ust. 3 ustawy oraz były niezgodne z umową zawartą z Powiatem.

Szczegółowy opis stwierdzonej nieprawidłowości ujęty został w części: **ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI.**

W toku kontroli ustalono, że w przypadku 12 dyżurów⁷ pełnionych przez Organizację, brak było możliwości potwierdzenia ich odbycia, tj. lista obecności nie zawierała podpisu prawnika i/lub brak było logowania do systemu.

Sekretarz wyjaśnił, że dyżury z 11 i 25 stycznia, 13 marca oraz 5 czerwca zostały przełożone na inne terminy. W pozostałych przypadkach, w których było brak logowania do systemu, prawnicy mieli problemy techniczne z dostępem do internetu lub z zalogowaniem się do systemu.

(dowód: akta kontroli str. 30, 37)

Uwzględniając wniesione wyjaśnienia, podkreślić należy że w oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty, w omawianych przypadkach brak było możliwości potwierdzenia odbycia dyżuru przez Organizację czy też faktu przełożenia.

⁶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1118).

⁷ Dotyczy dyżurów w dniach: Gmina Pyrzyce: 11, 24, 25 stycznia; 27 czerwca; Gmina Lipiany: 1 i 15 lutego, 20 czerwca; Gmina Kozielice: 15 lutego; Gmina Bielice: 28 lutego, 13 marca, 24 kwietnia, 5 czerwca.

W ramach nadzoru nad prawidłowością realizacji zadania podmiot kontrolowany winien zaistnienie powyżej wskazanych sytuacji odnotowywać np. na listach obecności (np. termin na jaki przełożony został dyżur), a problemy z logowaniem do systemu – Organizacja powinna na bieżąco zgłaszać do Powiatu, co także powinno być dokumentowane przez Organ (np. w formie e-maili czy notatek). Takie działania podmiotu kontrolowanego będą wskazywały na prawidłowy nadzór i monitoring realizacji zadania, a złożone przez Organizację wyjaśnienia dotyczące zaistniałych sytuacji nie pozostawiają wątpliwości co do rzetelności realizacji zadania przez Organizację.

W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych dokonano oględzin Punktu nr 1 zlokalizowanego w siedzibie Starostwa.

Ustalono, że przedmiotowy lokal jest właściwie oznaczony, gwarantuje dyskrecję przy udzielaniu pomocy, jest wyposażony w stół wraz z miejscami siedzącymi, zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionym. W zakresie sprzętu komputerowego, z uwagi na brak osoby pełniącej dyżur, brak było możliwości sprawdzenia wypełnienia § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Szczegółowe ustalenia dotyczące wyposażenia ww. lokalu zawiera protokół oględzin, który zamieszczono w aktach kontroli, str. 215-216.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

- porozumienia zawarte z gminami Lipiany oraz Przelewice nie wypełniały dyspozycji art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy, gdyż dotyczyły udostępnienia lokali innych niż te, w których faktycznie w 2024 r. świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna;

I tak, zgodnie z porozumieniem z dnia 12 grudnia 2017 r. zawartym z gminą Lipiany (na czas nieokreślony) miejsce na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało wyznaczone w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipianach przy ul. Myśluborskiej 3, podczas gdy w 2024 r. była ona świadczona w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury przy ul. Okrzei 5. Natomiast w przypadku Przelewic, porozumienie z dnia 16 listopada 2015 r. (aneksowane w dniu 29 grudnia 2022 r.) przewidywało udostępnienie lokalu biurowego nr C4 w budynku Urzędu Miejskiego w Lipianach. Faktycznie, nieodpłatna pomoc prawna świadczona była w Sali nr C4 Ośrodka Pomocy Społecznej w Przelewicach.

Sekretarz wyjaśnił, że pierwotnie punkt w Lipianach znajdował się w Ośrodku Pomocy Społecznej, a następnie został przeniesiony do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, zmiana ta zostanie niezwłocznie uwzględniona w porozumieniu zawartym z gminą Lipiany. Natomiast w przypadku miejsca świadczenia pomocy w Przelewicach nastąpiła oczywista omyłka drukarska, która zostanie niezwłocznie sprostowana.

(dowód: akta kontroli str. 32, 192, 194-205)

- w zakresie realizacji umów przez przedstawicieli samorządu prawniczego w Punkcie nr 1 ustalono, że:
  - dyżury w kwietniu, maju i czerwcu pełnione były niezgodnie z § 3 ust. 2 zawartych z Powiatem umów oraz nie wypełniały dyspozycji art. 8 ust. 3 ustawy, Powyższe wynika z faktu, że zgodnie z przedłożonymi w toku kontroli harmonogramami w kwietniu w piątki dyżury odbyły się w godzinach 8.00-13.00 (5 godzin); w maju we wtorki dyżury pełnione były w godzinach 8.00-16.00 (8 godzin),

a w dniu 19 czerwca dyżur trwał w godzinach 9.00-17.00 (8 godzin). Natomiast w dniach 7 i 14 maja oraz 5 czerwca dyżury nie odbyły się wcale.

Sekretarz w wyjaśnieniach złożonych w tej kwestii poinformował, że *zmiany w harmonogramach spowodowane były „odrabianiem” nieobecności przez niektórych radców prawnych i adwokatów.*

(dowód: akta kontroli str. 33, 381, 393, 405)

- w przypadku 8 dyżurów⁸, lista obecności nie zawierała podpisu prawnika oraz brak było logowania do systemu w czasie trwania tych dyżurów, przez co nie było możliwości potwierdzenia ich odbycia,

Zgodnie z wyjaśnieniami Sekretarza, *wyznaczony adwokat/radca prawny ze względu na inne sprawy zawodowe lub prywatne, których zaistnienia nie dało się przewidzieć w dniu zawarcia umowy o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, nie mógł pełnić dyżuru, niemożliwym było zapewnienie zastępstwa.* Jednocześnie Sekretarz wskazał terminy odpracowania wszystkich 8 dyżurów, o których mowa w tym punkcie.

Odpracowania nastąpiły w ramach wydłużenia czasu trwania innych dyżurów.

(dowód: akta kontroli str. 33-34, 217-228, 344, 370, 383, 395-404, 422-431)

- w czasie oględzin Punktu nr 1 w dniu 20 sierpnia br. o godz. 10.15, kontrolujący ustalił że dyżur nie był pełniony;

Sekretarz wyjaśnił, że *dyżur nie był pełniony przez wyznaczonego adwokata, ponieważ nie mógł on pełnić dyżuru, a niemożliwym było zapewnienie zastępstwa. Takie sytuacje niestety w toku działania punktu pomocy prawnej zdarzają się i zdarzać się będą. Dyżur ten zostanie odrobiony lub wynagrodzenie zostanie pomniejszone o czas nieświadczenia pomocy prawnej.*

(dowód: akta kontroli str. 32, 215-216)

Podkreślenia wymaga, że organ wyrażając zgodę na odrabianie dyżurów poprzez wydłużenie czasu trwania innych dyżurów dopuszczał do sytuacji, w której podmiot kontrolowany nie egzekwował zapisów umów w tym zakresie.

Miesięczne planowanie i realizowanie harmonogramu dyżurów winno odbywać się przy uwzględnieniu przepisów ustawy oraz odpowiadać ustaleniom wynikającym z zawartych umów. Nie sposób przyjąć za prawidłową praktykę planowania w miesięcznym harmonogramie braku dyżurów (7 i 14 maja, 5 czerwca) i późniejszego ich odrabiania, gdyż przedstawiciel samorządu prawniczego z racji zawartej z nim umowy jest zobowiązany do pełnienia dyżuru wg przyjętych ustaleń. Natomiast w przypadku braku możliwości świadczenia usługi w terminie określonym w umowie, radca prawny/adwokat jest zobowiązany do zapewnienia zastępstwa (§ 2 ust. 2 umowy), tak by pomoc prawna świadczona była przez cztery godziny zegarowe co tydzień (w środy co dwa tygodnie naprzemiennie radca prawny/adwokat) w każdym miesiącu 2024 r. w godz. od 9.00 do godz. 13.00 (§ 3 ust. 2 umowy). Dodać należy, że co prawda art. 8 ust. 6 ustawy przewiduje możliwość przedłużenia dyżuru do 5 godzin dziennie, ale dotyczy to określonej sytuacji i odbywa się na żądanie Starosty – takie sytuacje nie miały miejsca w ww. sytuacjach.

Natomiast, w przypadku braku dyżuru w dniu 20 sierpnia 2024 r. kontrolujący ustalił, że ani na stronie internetowej Starostwa ani przed Punktem nr 1 nie było informacji, że w danym dniu NPP nie jest świadczone. Należy mieć na uwadze, że w celu uzyskania

---

⁸ Dotyczy dyżurów w dniach: 30 stycznia, 29 marca, 30 kwietnia, 6/7/14 maja, 23/31 lipca.

pomocy prawnej, obywatel może przyjść po poradę bezpośrednio do punktu nie umawiając się wcześniej na wizytę.

(dowód: akta kontroli str. 67, 69, 72-73, 74, 76, 79-80, 81, 83, 86-87, 101, 103, 106-107, 235, 239, 247, 253, 265, 277, 281, 310, 341, 368, 381, 393, 405, 420)

- według opublikowanego harmonogramu na miesiąc marzec, dyżur przedstawicieli samorządu prawniczego zaplanowano m.in. w dniach: 3, 10, 17, 24, tj. w niedziele; Sekretarz wyjaśnił, że *harmonogram został określony niewłaściwie w wyniku oczywistej omyłki. (...) Pomoc prawna świadczona była w sposób niezaktłony. Osoby chcące korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej umawiały się na wizyty telefonicznie. Z porad skorzystały 53 osoby (...).*

(dowód: akta kontroli str. 34, 368)

Kontrolujący zwracają uwagę, że omawiany harmonogram dyżurów opublikowany został na stronach internetowych i w BIP Starostwa oraz gmin Powiatu Pyrzyckiego. Należy dołożyć większej staranności przy tworzeniu harmonogramów, tak by zawarte w nich informacje były prawdziwe i nie wprowadzały w błąd potencjalnych zainteresowanych skorzystaniem z nieodpłatnego poradnictwa.

- dyżury świadczone przez Organizację w okresie od stycznia do lipca nie były pełnione w wymiarze określonym w art. 8 ust. 3 ustawy oraz w terminach wskazanych w załączniku do umowy zawartej z Powiatem.

W wyjaśnieniach podmiot kontrolowany poinformował, że *harmonogramy zostały zmienione w porozumieniu z wykonawcą – Stowarzyszeniem Zaborskie Towarzystwo Naukowe. O zmienionych terminach świadczenia pomocy prawnej odbiorcy byli informowani przez zamieszczenie zmienionych harmonogramów na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Pyrzycach oraz gmin, gdzie odbywa się świadczenie pomocy prawnej. Zmienione harmonogramy przekazywane były również do gmin celem ich zamieszczenia na tablicach ogłoszeń. (...) W naszej ocenie realizowany harmonogram wypełnia dyspozycję art. 8 ust. 3 ustawy, tj. udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie. (...) Przeciętny wymiar 5 dni w tygodniu przez 4 godziny należy obliczać w okresie rozliczeniowym. W każdym miesiącu dyżury pełnione były w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżurów trwających 4 godziny dziennie (...).*

(dowód: akta kontroli str. 35, 135, 341, 355, 368, 381, 393, 405, 420)

Na wstępie podkreślić należy, że od początku realizacji umowy tj. od 2 stycznia 2024 r., świadczenie dyżurów na terenie powiatu przez Organizację odbywało się tylko co najwyżej przez **3 dni w tygodniu** (bez wtorków i piątków).

Przyjęta forma świadczenia NPP/NPO **była niezgodna z harmonogramem dyżurów stanowiącym załącznik do zawartej z Powiatem umowy**. Zauważyć także należy, że ten harmonogram stanowił jeden z podstawowych warunków realizacji zadania (punkt VII.4a) określonych w ogłoszeniu o konkursie ofert na wyłonienie wykonawcy świadczenia NPP/NPO w Powiecie Pyrzyckim w 2024 r. i zakładał pełnienie dyżurów przez 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie. Wyłoniona w konkursie Organizacja, w złożonej ofercie zobowiązała się do świadczenia pomocy prawnej w takim wymiarze czasu i zgodnie z ww. harmonogramem.

Nie sposób zgodzić się z prezentowanym stanowiskiem, że *w każdym miesiącu dyżury pełnione były w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżurów trwających*

4 godziny dziennie, gdyż przedłożone do kontroli miesięczne harmonogramy dyżurów (za okres od stycznia do lipca), listy obecności, logowania do systemu dowodzą, iż pomoc prawna świadczona była przez **3 dni w tygodniu** (poniedziałki, środy i czwartki) w trakcie których odbywało się przeciętnie po **5 dyżurów** (jednego dnia dyżury odbyły się np. w 3 miejscowościach). Przyjęty tryb realizacji zadania w okresie objętym kontrolą nie wypełnia jednak dyspozycji art. 8 ust. 3 ustawy, gdyż odbycie średnio 5 dyżurów w każdym tygodniu jednego miesiąca, nie jest równoznaczne z udzielaniem NPP/NPO *w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu*, o czym mówi przytoczony przepis ustawy.

Wyjaśnienia	Pismo Pana XXXXXXXX, Sekretarza Powiatu z dnia 28 sierpnia 2024 r.
Ocena obszaru kontroli Nr 3	<i>Pozytywna z nieprawidłowościami</i>

Obszar kontroli Nr 4: Dokumentacja i sprawozdawczość, w tym korzystanie z opinii o jakości obsługi	
Podstawy prawne realizacji zadania	- art. 7, art. 12 ustawy, - § 8, § 9, § 11 rozporządzenia.

USTALENIA KONTROLI

Każdy przypadek udzielenia NPP i NPO dokumentuje się przez wypełnienie karty pomocy, której wzór określony jest w załączniku do rozporządzenia. Karta pomocy składa się z części A i B. Zasady wypełniania poszczególnych części kart pomocy określone są w § 8 rozporządzenia. Wypełnienie części B karty – opinia osoby, której udzielono porady – nie jest obowiązkowe.

W myśl art. 12 ustawy, na podstawie otrzymanych kart pomocy opracowano informację zbiorczą o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej za I oraz II kwartał 2024 r., którą z zachowaniem ustawowego terminu przekazano Wojewodzie Zachodniopomorskiemu.

Na podstawie informacji o wykonaniu zadania za I i II kwartał 2024 r. ustalono, że we wskazanym okresie udzielono 322 porad, w tym 261 w punkcie adwokatów i radców prawnych oraz 61 w punkcie obsługiwanym przez Organizację.

(dowód: akta kontroli str. 432, 436)

Szczegółowej weryfikacji poddano **231** kart pomocy cz. A, w tym **193** sporządzonych przez przedstawicieli samorządu prawniczego w Punkcie nr 1 oraz **38** sporządzonych w Punkcie nr 2 obsługiwanym przez Organizację.

Do sposobu i rzetelności wypełnienia kart pomocy cz. A kontrolujący nie wnieśli zastrzeżeń.

Na podstawie danych przedłożonych Wojewodzie Zachodniopomorskiemu przez Starostę ustalono, że w okresie kontrolowanym żadna z osób korzystających z nieodpłatnego poradnictwa nie wyraziła swojej opinii na temat jakości udzielanego świadczenia (karty pomocy cz. B).

(dowód: akta kontroli str. 434, 437)

W samoocenie Starosta wskazał, że w badanym okresie nie wpływały ani skargi, ani wnioski, ani inne sygnały dotyczące funkcjonowania punktów świadczenia usług NPP i NPO na terenie powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 21)

Nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

Ocena obszaru kontroli Nr 4	Pozytywna
--------------------------------	-----------

Obszar kontroli Nr 5: Prawidłowość zaangażowania dotacji	
Podstawy prawne realizacji zadania	- art. 11d ust. 5 ustawy, - art. 19 – 20 ustawy.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie art. 19 ustawy, zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielenie dotacji celowej powiatom.

Zgodnie z załącznikiem nr 4 do zarządzenia nr 59/2024 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 21 lutego 2024 r. w sprawie planu dochodów i wydatków budżetu na 2024 r., Powiatowi Pyrzyckiemu zaplanowano dotację w rozdziale 75515 - „Nieodpłatna pomoc prawna”, § 2110 w kwocie **140 712,00 zł**.

Zgodnie z przygotowanym przez Starostwo zestawieniem umów zawartych w związku z realizacją zadania (część wynagrodzeniowa i edukacyjna), podpisano na realizację zadań:

- 6 umów z adwokatami i radcami prawnymi wyznaczonymi przez SIA i OIRP,
- 1 umowę z Organizacją.

Szczegółowe dane, przedstawiono w Tabeli.

Rodzaj	Plan z ustawy budżetowej (zł)	Zaangażowanie wynikające z zawartych umów (zł)	% zaangażowanie
Wynagrodzenia (91%)	128 047,92	127 805,89	99,81%
Edukacja (3%)	4 221,36	4 221,36	100,00%
Razem wynagrodzenie + edukacja	132 269,28	132 027,25	99,81%
Obsługa (6%)	8 442,72	-	-
Razem z uwzględnieniem obsługi	140 712,00	140 469,97	99,82%

Zasady nadzoru nad realizacją zadania publicznego określono w § 6 umowy zawartej z Organizacją.

Nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

Ocena obszaru kontroli Nr 5	Pozytywna
--------------------------------	-----------

Wpis do książki kontroli	3/2024
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> - zastępstwo do udzielania pomocy prawnej za radców prawnych i adwokatów z ramienia samorządu prawniczego, powierzać tylko prawnikom, którzy zostali do tego wyznaczeni przez OIRP lub SIA; - ogłaszać otwarty konkurs na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie zgodnie z dyspozycją art. 11 ust. 2 ustawy; - w ogłoszeniu o wynikach otwartego konkursu ofert zamieszczać wszystkie elementy, o których mowa w art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; - w porozumieniach z gminami zwracać elementy wskazane w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy; - planować i realizować dyżury przedstawicieli samorządu prawniczego oraz organizacji w wymiarze oraz dniach wskazanych w art. 8 ust. 3 ustawy.
Pouczenie	<p>Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.</p> <p>O sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.</p>
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p>Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski</p>

